

Svět se hroutí. Nebo ne?

hlavně všechno přežít

ewan morrison

Přeložila Daniela Čermáková

Jmenuju se Haley Cooper Croweová a jsem v izolaci na odlehlém místě, které vám nemůžu prozradit, protože pak byste mohli vy nebo lidé, s nimiž přijdete do kontaktu, ohrozit mě nebo ty, které miluju, a k tomu i některé z těch, které tolik nemiluju.

Když tahle sračka začala, bylo mi patnáct let, sedm měsíců, dva týdny a jeden den, ale v prvním roce izolace jsme ztratili kontakt s vnějším světem. Pak jsme přišli o den, o týden, až jsme nakonec úplně ztratili pojem o čase, takže vlastně ani nevím, kolik mi teď přesně je.

Počkat... Jestli tohle čtete, tak je možné, že už jsem mrtvá, protože nefunguje internet, nebo to aspoň tvrdí táta, takže k tomu, co jsem napsala, jste se mohli dostat jedině tak, že jste se vloupali do našeho bezpečného domu, objevili moji skryš v bunkru a našli tenhle deník.

Jestli jste tu našli moji mrtvolu, doufám, že jsem nevypadala moc hnusně.

„Naprosto vážně: tohle je skvělý román.“

-

Irvine Welsh

„Geniální a přesvědčivé... H. G. Wells by si s Morrisonem bratrsky plácl.“

- list *Scotsman*, knihy roku 2021

*„Hrůzné a mučivé, přesto hluboce dojemné...
Velmi pravděpodobně nejlepší současný román.“*

- Anne Cater, recenzentka listu *Daily Express*

hlavně
všechno
přežít

ewan morrison

hlavně všechno přežít

Přeložila Daniela Čermáková

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

Copyright © Ewan Morrison 2021

Published by Saraband

Translation © Daniela Čermáková, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-828-0 (ePub)

ISBN 978-80-7625-827-3 (pdf)

ISBN 978-80-7625-324-7 (print)

Pro Thea a Frances

*Člověk přežije přibližně čtyřicet dnů bez jídla,
přibližně tři dny bez vody,
přibližně osm minut bez vzduchu,
ale jen jedinou vteřinu bez naděje.*

HAL LINDSEY

Můj průvodce pro přežití

Stále ještě žiju, a jestli čtete tyto řádky, pak jste dosud naživu i vy.

To už něco znamená.

Jmenuju se Haley Cooper Croweová a jsem v izolaci na odlehlém místě, které vám nemůžu prozradit, protože pak byste mohli vy nebo lidé, s nimiž přijdete do kontaktu, ohrozit mě nebo ty, které miluju, a k tomu i některé z těch, které tolik nemiluju.

Když tahle sračka začala, bylo mi patnáct let, sedm měsíců, dva týdny a jeden den, ale v prvním roce izolace jsme ztratili kontakt s vnějším světem. Pak jsme přišli o den, o týden, až jsme nakonec úplně ztratili pojem o čase, takže vlastně ani nevím, kolik mi teď přesně je.

Počkat... Jestli tohle čtete, tak je možné, že už jsem mrtvá, protože nefunguje internet, nebo to aspoň tvrdí táta, takže k tomu, co jsem napsala, jste se mohli dostat jedině tak, že jste se vloupali do našeho bezpečného domu, objevili moji skrýš v bunkru a našli tenhle deník.

Jestli jste tu našli moji mrtvolu, doufám, že jsem nevypadala moc hnusně.

Říkala jsem si, že jestli se někdy dostanu z téhle díry živá, zbývající dny se budu snažit zaznamenat, jak jsme se sem sakra dostali, a dám dohromady svého vlastního nenudného průvodce pro přežití, s opravdovými praktickými tipy pro

nenudné lidi a ostatní teenagery, rukojmí šílených prepperů, kteří jsou čirou náhodou jejich rodiči. Tátův manuál pro přežití je vlastně návodem na sračky, do kterých nás zatáhl, takže použiju i něco z něj. Domnívala jsem se, že můj vlastní průvodce by se mohl hodit, pokud by se nám podařilo tohle celé nějak přežít a pak nás čekala další vlna pandemie, a protože, jak říká můj táta, po sobě musíme něco zanechat pro budoucí přeživší, aby mohli znovu vybudovat civilizaci.

Byla by docela síla, kdyby byl můj životní příběh tak důležitý, ale možná bych se měla spíš soustředit na to, abych přežila dost dlouho, abych tohle všechno sepsala, a nechovat se jako egoistický kretén.

Ale popravdě řečeno, když jste v páté fázi izolace, všechno je pěkně děsivé a tyhle malé vtípky jsou něco jako úzkostná fasáda. Píšu každý den, protože to odvádí moje myšlenky od čekání na to, až si nás najde smrt. V každém případě je mi vážně líto té miliardy nebo kolika lidí, kteří pravděpodobně hladoví a lapají po dechu nebo jsou upalovaní zaživa při nepokojích, a všech mých kámošek ze školy (kromě Sharon Mackayové), které někdo brutálně vraždí kvůli plechovce s hráškem nebo podobné prkotině, ale teď už bych vážně měla začít s tím svým průvodcem pro přežití.

Co nedělat, když potkáte sípala

„Sípál“ je naše označení pro infikovanou osobu a setkat se s ním tváří v tvář je hodně nebezpečná věc. Nejdříve ze všeho, pokud je mezi vámi a sípalem zeď nebo plot, snažte se nezpanikařit a nezapomeňte dýchat. Pokud budete zadržovat dech, mohli byste omdlít nebo začít blouznit, což vám neprospěje, pokud nesete nabitou kuši a čirou náhodou si s ní míříte do obličeje.

Přesuňte zbraň do bezpečné pozice a sundejte prsty z té debilní spouště. Pak počítejte nádechy a soustřeďte se. Takhle jsem se snažila ovládnout hrůzu, zatímco jsem hledala úkryt, a pak jsem se skrčila v blátě za ohořelou dodávkou, kterou používáme jako cvičný terč. Byla jsem na obhlídce perimetru a sípal už tam byl, přesně jak nás varovali při tréninku izolace, doslova přímo za plotem.

Napočítala jsem do šestatřiceti a pak jsem si pomyslela, kurva, co budu dělat – zůstanu se tu klepat a pochčiju se, nebo se ještě jednou podívám? Vykoukla jsem a snažila se zaměřit toho nakaženého hnusáka, ale teleskopické hledí bylo zamlžené mým debilním dechem. Byl necelých dvacet metrů daleko a neměl roušku, to bylo jisté.

Ježíši, pomyslela jsem si, je to tady: vyrabují naše zásoby jídla, pobijí muže a nakazí matku a mě a možná dokonce i praštěnou Meg a pak nás znásilní a povraždí. Protože přesně tohle dělá infikovaná hladovějící chátka, která umírá na vnitřní krvácení. Každopádně to tak říká táta.

Ruka se vám může roztřást, i když začnete hyperventilovat, a pokud používáte teleskopické hledí, nezaměříte ani hovno.

Vlasový kříž mi poskakoval ze sípalovy hrudi k jeho nohám, nahoru na oblohu a dolů na pitomou zem. Naštvaně jsem zafuněla a zašeptala: „Neopovažuj se kontaminovat plot tím svým podělaným dechem!“ V ruce měl možná kleště na pletivo nebo zbraň, ale rozhodně ne rukavice – roznášel ten virus doslova úplně všude. Dál jsem šeptala: „Prosím, panebože, prostě se otoč a vypadni, nenuť mě, abych zastřelila prvního člověka ve svém životě.“

Jo, a další **tip pro přežití**: Pokud potřebujete zůstat naprosto ukrytí, vaším největším nepřítelem může být vysílačka.

Můj zrádný přístroj vydal praskavý zvuk a sípal se prudce otočil. Ztuhla jsem, ale měla jsem pocit, jako bych schytala

ránu do hrudi, když jsem šeptala sama pro sebe: „Seber se, Haley Cooper Croweová, a použij tu zkurvenou kuší!“ Ležela jsem na zemi, ale cítila jsem, jak po mně ten maník pátrá očima v Zemi nikoho.

Zamlžil se mi zrak a z nějakého nepochopitelného důvodu jsem si vzpomněla na sebe a Dannyho, jak se k sobě tulíme a skrýváme se před umírajícím světem a jak bylo hrozné cítit se tak dobře. Jako že totálně romanticky a stupidně.

Tip pro přežití: Když se setkáte s nakaženou osobou, fakt byste měli přestat fantazírovat o tom, jak se s někým muchlujete, a rozhodnout se, jestli po ní vážně vystřelíte, abyste ji zmrzačili nebo zabili, a zvážit následky, pokud vypálíte a minete.

Srdce mi splašeně bušilo v hrudi, a kdybych vystřelila a toho sípala minula, mohl by utéct a vrátit se i s vyhladovělymi kámoši. Kdybych vstala a utíkala pro pomoc, pak by odhalil náš bezpečný dům a mohl by mě střelit do zad. Ale jestli se nehnu a nic neudělám, prostě se prostřihá plotem a najde mě, jak se tu klepu jako totální idiot. Co si počnu, až na mě namíří zbraň? Řeknu mu: „Zdravím, sípale, jak se ti daří v pandemii? Budem se kamarádit?“

Vystřelit, nebo ne? Rozhodování mi kurva nejde a ve střelbě na cíl jsem na tom jenom o málo líp. No tak si vyber, Haley, poprvé ve svém pitomém životě!

V hlavě jsem uslyšela tátův hlas, jak mi povídá: „Nákaza a hlad nutí dobré lidi dělat ďábelské věci. Musíš se zocelit, Haley. Jestli umřu první, budeš muset chránit ostatní.“

Sípál upevňoval cosi k plotu, vůbec se nesnažil ho přerážat. A na sobě měl šaty, které vůbec nevypadaly jako ochranný oblek.

Nedokázala jsem se rozhodnout, a tak jsem dovolila, aby to udělaly hlasy v mé hlavě.

Danny prohlásil: „Oni by nás zastřelili hned, teď už to nejsou nic než zvířata.“

Fajn, musím toho nakaženého idiota odprásknout, abych chránila svou rodinu. Ten chlapík je stejně už napůl mrtvý. Bůh mi odpusť, a to ani nevěřím v nějakého Boha, který by uvalil na lidstvo takovou pohromu.

Snažila jsem se chovat tak, jak mě to učil Danny. „Zadrž dech a zamiř, Haley. Máš jenom jeden výstřel, a jestli mineš, nebudeš mít čas znovu nabít, než tě odprásknou.“ Představila jsem si Dannyho paže kolem sebe, jak přidržují zbraň, jeho ústa přitisknutá k mému uchu. „Buď v klidu, soustřeď se na tlukot srdce, poslouchej ho, je to odpočítávání k výstřelu. Teď se mnou počítej nádechy.“

Pomaloučku jsem přiložila prst na spoušť. Počítala jsem nádechy, pozpátku deset, devět, osm, přesně jak mě to naučil Danny. Sedm, šest. Srovnala jsem vlasový kříž se sípálovou hrudí. Pět, čtyři. Zavřela jsem oči. „Buďte oni, nebo my,“ zašeptal Dannyho hlas. Tři, dva. Představila jsem si Dannyho ústa na svých, jak se naše jazyky spolu mazlí. Počkat, stop, nezabíjej toho chlapa! blesklo mi hlavou. Jenže vzduch už rozčísl šíp a kuše mě kopl a já si uvědomila, že jsem musela stisknout spoušť. Pevně jsem zavřela oči a ve vydešeném tichu čekala na zuchnutí, až šíp propíchne hrud člověka.

Počkat. Zpět.

Tohle se stalo asi tak tři nebo čtyři měsíce po začátku izolace a vy nemáte ponětí, o co tu jde nebo jak jsme se sem vůbec dostali. Je to tak?

Tak začni pěkně znovu, Haley.

Jakože v ten den, kdy to celé začalo.

V den, kdy se táta pustil do plánu A. V den, kterému říkal Den jedna.

Plán A

Jak unést vlastní děti

Abyste v první den údajné pandemie unesli vlastní děti své bývalé manželce přímo před nosem, budete potřebovat následující:

1. robustní terénní vozidlo s plnou nádrží
a s náhradními kanystry paliva,
2. dobře naplánovanou a vyzkoušenou únikovou trasu,
3. mnohovrstevnatý scénář výmluv a lží, abyste utajili,
co se děje,
4. rovněž je praktické naplánovat únos na noc, kdy jsou
děti u otce.

Můj otec, autor svého vlastního průvodce pandemií poměrně okázale pojmenovaného *JAK PŘEŽÍT*, to vymyslel takhle:

Celé to začalo v 5:03, 12. října ráno. Já nemám na čísla hlavu, ale táta je jimi posedlý. Například: bez vody přežijete tři dny a bez jídla tři týdny. Nebo: zadlužení je ve výši dvě stě dvacet tři bilionů dolarů a já se ani omylem netroufám dohadovat o skutečném počtu lidí, kteří zahynuli při poslední pandemii. Nebo třeba: virus se šíří exponenciálně, a když si to dáte dohromady s globální ekonomikou, vyjde vám „vzájemně se posilující kladná zpětná vazba“, což v podstatě znamená „událost, která může vést k vymření druhu“.

Táta býval reportér a tohle všechno mě naučil. „Statistikám se nedá věřit,“ říkal mi, „stejně jako lidem, kteří je používají.“ A v tom byl ten problém. Nikdo mu nevěřil ani neposlušal jeho varování – obzvlášť matka ne – a to ho tehdy ráno v 5:03 přimělo k akci.

Mohli byste tvrdit, že nás vylákal ven lstí nebo že nás vystavil extrémnímu psychickému nátlaku, ale pistoli nám u hlavy nedržel – to tak nějak přišlo až později, v rámci plánu C. Rozhodně nám ale lhal, když tvrdil, že pro nás má nějaké překvapení, takže jsme vstali, oblékli se, vyšli ze dveří a nastoupili do jeho starého a rozvrzaného SUV.

„Vstávej, Haley-Boo,“ zašeptal, zatímco se mnou třásl, aby mě probudil, protože být sentimentální a budit nás v šleňných hodinách měl v oblíbě. „Pospěš si, mám pro tebe senzační překvapení,“ pronesl. Však víte, podobně jako když dospělí vykládají hovadiny o Santa Clausovi dětem, jako je Ben – což je mimochodem můj mladší brácha.

Takže jsme s Benem vstali z tátových „nafukovacích kempovacích matrací“ – které matka samozřejmě prohlašovala za nezdravé podmínky k životu. Ben už hopkal po tátově ubohé pronajaté garsonce jako přefouklý skákací míč, zatímco já jsem se mžouravě snažila zakrýt svou cudnost prošívanou dekou. Sáhla jsem po mobilu, protože se ještě ani nerozvednělo, ale táta mě okřikl: „Mámě nepiš! Ani jí nevolej a obleč se. Rychle!“

Šestá hodina ranní by byla u táty normální, ale pátá byla divná. Ben už byl skoro oblečený a skandoval: „Haley má mobil, Haley má mobil!“ Ten malý práskač se po mně moc rád vozil, hlavně kvůli mé „antisociální oblíbě mobilu“ – což byla jediná věc, na níž se mí rozvedení rodiče kdy shodli, ačkoliv paradoxně nikdy osobně, ale jen přes vlastní telefony.

Nenuťte mě o tomhle začínat. No vážně, osmdesát, nebo nejmíň šedesát procent všech děcek v mé škole má rozve-

dené rodiče. Veškerou snahu to řešit jsem opustila, když mi bylo deset. Než mi bylo jedenáct, zakázala jsem si VEŠKERÉ emoce. Měla jsem plné zuby věčného opakování, že „toho mám plné zuby“. Jsem přesvědčená o tom, že jejich rozvod ze mě udělal nerozhodného, pokryteckého, sarkastického, pasivně-agresivního, astmatického, ukňouraného, přespříliš přemýšlejícího, hyperaktivního hamletovského spratka, kterého každý tady v izolaci zná a miluje.

Táta vytáhl ze skříně něco, co vypadalo jako kříženec mezi malým motůrkem a počítačem a zahlásil: „Jdeme, děvka! Odcházíme TEĎ, okamžitě!“

Ben po mně střílel pohledem, kterým říkal, tak pojď Haley, musíme kvůli tátovi předstírat, že jsme nadšení! Protože máme tajnou dohodu, já a Beníček, že se během těch třiaadvaceti hodin, co se vidíme s tátou každý týden, budeme tvářit, že je s ním ohromná zábava, aby neměl pocit, že na něho kašleme.

Je lepší být o rok napřed než o jediný den pozadu

Při únosu vlastních dětí budete potřebovat „pohotovostní batoh“ se základními věcmi na přežití. Měl by obsahovat následující:

Několik párů ponožek, čokoládové tyčinky, pepřák, antibiotika, provaz, lékárníčku, tablety na dezinfekci vody, kompas, křemen nebo něco na rozdělání ohně a lovecký nůž, který můžete nebo nemusíte použít k lovu.

Táta měl takové „pohotovostní batohy“ připravené tři – jeden pro Bena, pro mě a pro sebe –, ale to jsme netušili. Ani jsme nevěděli, že jeho staré SUV a zahrádka na střeše jsou předzásobené pěti plastovými bednami obsahujícími osmdesát balíčků sušeného hrášku, pandemické obličejové masky Sundström, dvanáct HEPA filtrů, tři plynové

masky N95, tři nouzové deky, troje falešné doklady, lahev chloroformu, tři čtyřlitrové kanystry s benzinem a jednu nelegálně drženou zbraň.

Abyste pochopili, jak strašně mimo jsem toho osudného dne v pět hodin ráno byla: když se nás táta snažil co nejrychleji vykopat ze dveří, v onu kritickou chvíli bylo nejdůležitějším rozhodnutím v mém světě, jaké si vezmu boty.

Víte, táta mi pořídil takové chlapecké pohorky, zatímco matka mi koupila pěkné dívčí, nablýskané tenisky. Problém spočíval v tom, jak si mám vybrat jedny z nich, aniž by měl jeden rodič pocit, že dávám přednost tomu druhému. Táta nás měl odpoledne odvézt zpátky k mámě tak jako vždycky, a kdybych se objevila v botách, které mi koupil on, mohla bych zranit její city. Máma a táta neustále vedli tenhle mlčenlivý souboj o to, kdo mi pořídí něco lepšího, aby si získal mou náklonnost, když už jsem z rozvrácené rodiny.

Táta křičel: „Přestaň se loudat, Halistero!“

Takže v ten den, kdy nás táta unesl, jsem se trápila vedledůležitým rozhodnutím, zda si vzít pohorky, nebo být za dámu. Matka, nebo otec? Zvolte za a), nebo za b). Koho dneska odmítnu? Nemůžou být prostě obě strany spokojené? Tohle je můj základní problém – prostě se nikdy nedokážu rozhodnout. Nesnáším to. Do prdele s tím, je to fakt nefér!

Jenže táta všechno vyřešil dopředu a nehodlal mně ani Benovi dovolit, abychom o čemkoliv rozhodli. Vůbec o ničem.

Popadl Bena za ruku a doslova ho vytáhl ze dveří, zatímco hulákal: „Haley, jestli hned nepůjdeš, nechám tě tu a umřeš hladý.“

Umřu hladý? Páni! Popadla jsem nejbližší tenisky a rozběhla se za Benem do tátova špinavého teréňáku, co už měl aspoň deset let hnít na vrakovišti. Venku byla ještě tma,

a zatímco jsem si nazouvala boty, brblala jsem nad totální praštěností své neprimární pečující osoby.

Neinformujte unesené o důkazech ani o svém plánu

Abyste mohli svůj útěk dokonale načasovat, je nezbytné zmapovat vliv pandemie na chování lidí. Nechcete přece mylně vyhodnotit rané varovné signály. Nebo zůstat uvěznění ve městě, když je vyhlášený lockdown a cesty uzavřené policejními zátarasy. Nemarněte čas vysvětlováním dětem, co vlastně děláte. Držte se plánu A.

Bylo zhruba pět dvacet nebo tak nějak a pouliční lampy vrhaly strašidelné stíny na tátův teréňák, ženoucí se prázdnými silnicemi. Ulice začaly řídnout a stromy vyskakovaly mezi předměstskými bungalovy jako reklamní poutače. Všechny semaforey měly zelenou, jako by nám pomáhaly při nějaké tajné misi. Minuli jsme dětské hřiště a houpačky; plastoví hrošící měli prázdné hřbety, všude vládl děsivý klid. Přes vozovku před námi se prohnala liška a schovala se v živém plotu. Byl to takový ten neskutečný čas dřív, než všichni vstanou, kdy všechna skrytá zvířátka šmejdí po ulicích a všechno působí jako opuštěné filmové kulisy.

Táta byl to ráno napjatější a unavenější než obvykle. Tehdy jsme to netušili, ale byl vzhůru celou noc a na počítači sledoval šíření CHF-4 nebo prostě toho, jak říkal, co bude později známé jako virus X.

Pokud se dá nezodpovědnému otci Edu Croweovi věřit, sledoval východ slunce nad Čínou, zatímco v Hongkongu byly hlášeny první případy nevysvětlitelného virového onemocnění, které vám promění plíce na kaši. Později tvrdil, že zjistil tohle:

1. Pět set čtyři lidé už zemřeli a inkubační doba může být klidně i měsíc.
2. Během posledních čtyř týdnů navštívilo infikované velkoměsto dvě stě osmdesát tisíc lidí z celého světa a tito turisté se vesele rozletěli zpátky do svých domovů.
3. Informace se na veřejnost dostaly se zpožděním, protože vláda doufala, že dokáže šíření viru zarazit, aby nedošlo k ekonomickému zhroucení, k němuž jsme se přiblížili při pandemii covidu před pěti lety.
4. Politici vyjádřili lítost nad tím, že zopakovali stejnou chybu, ovšem tentokrát je to mnohem horší, protože tenhle virus zabíjí i malé děti, a ve světle těchto událostí opravdu, ale opravdu nesmírně litují toho, že tenhle virus – ano, je to tak – pochází z nějaké laboratoře.

Kdybych zjistila, že táta byl celou noc vzhůru a shromažďoval ty svoje děsivé údaje, měla jsem přísné instrukce informovat o jeho chování matku. „Podívej, Haley, kdybys zaslechla, že tvůj otec vykládá podivné nesmysly z nějakých falešných zdrojů,“ pověděla mi před lety, „musíš mi to okamžitě říct.“ Jenomže Ben a já jsme spali v blažené nevědomosti.

Táta – jak později tvrdil – sledoval, jak se ta hysterie šíří po internetu Asii a Austrálii, pak v Rusku a Indii, jak se všichni probouzeli a zjišťovali, že i v jejich zemích lidé lapají po dechu a vykazují nevysvětlitelné symptomy. A tak se snažili uzavřít hranice, aby tu nákazu zarazili, než státy propadnou panice, což povede k výše zmíněné vzájemně se posilující kladné zpětné vazbě, jež bude mít podle táty za následek globální válku, a na zastavení viru už bude příliš pozdě. V důsledku toho pro začátek umře asi tak miliarda

lidí, což nás uvrhne zpátky do středověku a do dob morových epidemií.

Kdyby nám však cokoliv z toho prozradil, pochybuju, že bychom do jeho teréňáku nastoupili, natož abychom v něm zůstali.

Nicméně, jak jsme se poučili z předchozí pandemie, rozvod a střídavá péče v lockdownu moc nefungují, protože se rodiče musejí rozhodnout, který z nich si děti nechá, a ty pak druhého rodiče nevidí, dokud poplach neskončí. V devadesáti procentech případů vyhrají rozvedené mámy. U nás to tak dopadlo, a proto jsme tátu neviděli celých šest měsíců, když propukla ta poslední zatracená pandemie.

Když se nad tím zamyslíte, táta měl vlastně docela kliku, že konec civilizace připadl na říjnové školní prázdniny, protože jsme u něho přespávali dvě noci za sebou. Kdyby to byla jenom jedna noc jako obvykle, pak by konec civilizace začal ve špatný den a on by musel přijet a unést nás z matčina domu. Jenže ta by se jen tak nedala a obvinila by ho, že je paranoidní blázen, takže by musel použít zbraň nebo tak něco, což by bylo dost nepříjemné.

Své děti

připravujte tajně několik let dopředu

Abyste nevzbudili podezření a nevydělali své děti, až je unesete, podnikejte s nimi během let zvláštní a tajná dobrodružství.

Fajn, mysleli byste si, že odjezd z města v půl šesté ráno s otcem, který vypadá tak, jak by vypadal Kurt Cobain, kdyby nastoupil k mariňákům, spustí v našich hlavách pořádný alarm. U nás ovšem ne. Táta na to mě a Bena připravoval celé roky, jen jsme si toho nevšimli.

Vždycky nás bral na malé výlety, kterým říkal „dobrožůža“. To slovo pochází z toho, jak Ben ve třech letech ještě

nedokázal vyslovit dobrodružo. Při našich dobrožůžech nám táta obvykle propašoval do programu něco „napínavého“, než nás musel vrátit matce.

Dobrožůža v minulosti zahrnovala i toto:

1. Táta bytě u sebe v bytě vypnul elektřinu a my jedli ve čtyři ráno „blackoutovou snídani“ při svíčkách.
2. Výlet na oblázkovou pláž za účelem lovu takzvaných „požitelných měkkýšů“.
3. Výlet k nejbližšímu zalesněnému kopci, kde jsme ve sněhu ořezávali větve, abychom si mohli vyrobit bivač – a to ještě před snídaní.
4. Jednou nás dokonce vytáhl na lov měděných drátů v sutinách právě zbouraného věžáku, přičemž jsme museli proklouznout kolem nápisů NEBEZPEČÍ – ZÁKAZ VSTUPU.

Benovi samozřejmě tohle všechno připadalo úžasné, zatímco já si stěžovala a kňourala, ale nakonec už jsem se táty přestala neustále vyptávat proč, proč, proč, protože neustále říkal to samé: „Teďka křičíš a kopeš, ale jednou mi za to poděkuješ!“

Táta nás požádal, abychom se o našich dobrožůžech před matkou nezmiňovali. „Většinu lidí pravda děsí,“ říkal, „a vaše matka k ní má obzvlášť velkou averzi.“ Jistěže jsem mu opakovala, že žádat děti, aby měly tajemství před svou primární pečující osobou, je forma duševního týrání. Poplácal mě po hlavě za to, že jsem „zralejší, než by odpovídalo mému věku“, což znamenalo, nebuď tak přechytralá, Haley. Výsledkem ovšem bylo, že se matka o tátových tajných dobrožůžech nikdy nedozvěděla, protože jinak by pravděpodobně požádala úřady, aby tu kravinu zvanou „návštěvy otce bez dozoru“ zarazily.

Jejich rozvod byl vážně příšerný. Ještě teď si tu a tam vybavím, jak na sebe v jednom kuse křičeli. On pak vlastně odvedl hodně dobrou práci, když se mu znova podařilo získat matčinu důvěru – díky letům terapie, nebo jsme si to alespoň mysleli.

Takže jsme se řítili po úplně prázdné silnici ven z města. Netušili jsme to, ale táta si natrénoval „únikovou cestu z města“ minimálně dvacetkrát – přesně jak radil všem prepperům ve své příručce – aby v den našeho únosu mohl jet co nejrychleji a věděl o všech možných překážkách, aniž by uvízl v nějaké koloně či natrefil na policii.

Táta se prohnal kolem velkého obchoďáku na předměstí. Kdykoli jsme kolem něčeho takového projížděli, obvykle pronášel jednu ze svých řečí. Klasiku jako: „Ty davy prostě předpokládají, že v regálech bude jídlo, na benzinkách pohonné hmoty a v bankách peníze. Ty davy se naučily milovat své otrocké okovy a nemají tušení, že se ten domeček z karet zřítí.“ Jednou dokonce zařval z okna na pár náhodných nakupujících: „Probudte se, vy ovce!“ Jo, Benovi a mně vždycky opakoval, abychom se „probudili“ a sledovali svět otevřenýma očima.

Těmi ovceci myslel, že jsou lidé nevědomí a nad ničím nepřemýšlejí, abyste věděli.

To ráno byl ale až děsivě zamlklý, když nás okřikl: „Pst, rádio!“ Ve zprávách se říkalo: „... *čekáme na potvrzení zpráv o úmrtích... diplomatické vztahy byly narušeny zvěstmi o snahách vše ututlat, zatímco Světová zdravotnická organizace...*“, načež táta ztlumil hlasitost, usmál se sám pro sebe a celou dobu si pobrukoval nějakou melodii.

Zpětně vzato vidím, že to bylo obrovské výstražné znamení, jenže já si toho jako obvykle vůbec nevšímala. Táta se o tom ve své příručce pro přežití zmiňuje jako o „nulovém kontextuálním povědomí“.

Počkat, vy vlastně ještě nevíte, co je můj táta zač.

Fajn, když byl ještě ženatý s matkou, musel být aspoň trochu normální, ale co začal bydlet sám, stal se z něho šílený vynálezce jako v tom filmu *Chitty Chitty Bank Bank*. SUV jezdilo na jeho vlastnoručně vyrobený naftový pohon, který se skládal z jednoho dílu amoniaku a z devíti dílů použitého recyklovaného fritovacího oleje a moči nebo tak nějak. V kuchyni měl obrovské průmyslové filtry na kafe, aby zužitkoval veškeré kousky těstíčka a cibulových kroužků. Bylo to nezbytné, protože „pohonné hmoty“ pocházely ze všech kaváren, kolem nichž jsme projížděli pozdě v noci – poté co zavřely. Nešlo o krádež, říkal táta, ale o „kreativní recyklaci“. „Odpadky jednoho člověka jsou zlatem pro druhého!“ říkal.

Jednou ze mě a Bena matka ucítila rybu s hranolky a obvinila tátu, že nás krmí nezdravým jídlem. Musela jsem Bena přimět, aby slíbil, že jí nikdy nepovíme pravdu, protože matka by mohla tátovu nelegální výrobu potenciálně výbušných látek použít jako páku k tomu, aby se s námi už nemohl vídat vůbec. Vysvětlila jsem Benovi, že ve skutečnosti to není lež, protože člověk občas musí lidi, které miluje, chránit před pravdou. Což jsme v případě Bena dělali v podstatě všichni prakticky nonstop.

Mám dojem, že jsme tátovo podivné chování už prostě považovali za normální, takže když jsem například to ráno, kdy jsme prchali z civilizace, pod Benovým sedadlem zavadila nohou o rozebranou kuši, jednoduše jsem prohlásila: „Prostě táta, no!“

Zkontrolovala jsem tachometr. Hnali jsme se pět mil nad povolenou rychlost, tak jako vždycky. Projeli jsme obytnou zástavbou z šedesátých let s domy, které měly zatlučená okna, a kolem všech těch polorozpadlých míst na předměstích, kam nás táta brával, aby nás poučil o filozofii živo-

ta. Hnali jsme se bleskovou rychlostí, aniž bychom tušili, že jsme součástí tátova plánu A na únos. Později byl nucen použít plán B, plán C, ba dokonce i plán G, v tenhle klíčový okamžik jsme ovšem neměli tušení, že něco takového vůbec existuje.

Za pomoci jednoduché lsti odeberte uneseným mobily

Klíčové je sebrat uneseným dětem telefony, protože by stačila jediná prostá textovka a celý váš plán by vylétl do povětří. Pubertáci a předadolescenti se jen zřídka odloučí od svých mobilů na víc než pár minut, takže musíte mít po ruce dobře promyšlenou strategii, jak jim tyto komunikační přístroje zabavit.

Ben se zeptal táty, kde se koná další úžasné dobrožůžo, a já tátovi připomněla, že ve dvanáct musíme být zpátky u matky, protože se mám sejít se Shannou, mou novou nejlepší kámoškou.

S Beth, Stace, Lanou, Scoobs a Evou jsem se rozešla, protože si založily soukromou chatovací skupinku beze mě. Myslely si totiž, že jsem divná kvůli mému astmatu a ADHD nebo co. Takže jsem měla vyrazit na nákupy se Shannou, protože v Blitzu měli výprodej. To byla ale pouhá zástěrka, ve skutečnosti jsme totiž chtěly špehovat Jasona ve Vodafo- nu – nedávno mi dal kopačky, protože je prý gay, ale já z něj pořád byla hotová.

Takže takové jsem měla ten den plány.

Čekala jsem na vhodnou chvíli, abych mohla vytáhnout telefon, napůl jsem poslouchala, jak v rádiu říkají, že někdo, kdo byl hlavou něčeho, zničehonic onemocněl. Můj mobil hlásil, že mu zbývá sedm procent energie.

„Do háje, tati, ty seš idiot!“ zařvala jsem. „Slíbil jsi, že mi ho v noci nabiješ!“

„Promiň, Hale-Bopp. Ale no tak, kdo potřebuje telefon, když se můžeš bavit s opravdovými lidskými tvory, hm? Zkus to někdy.“ Táta mi občas říkával Hale-Bopp po nějaké praštěné kometě, která se objevovala každých sedmadesát let. Docela ironie, když jsme ho viděli jenom jednu noc v týdnu.

Nicméně táta nám tedy během noci úmyslně vybil baterky v mobilech a pak je nabíl o jedno či dvě procenta, aby svůj úskok zamaskoval.

Brblala jsem, že je stejně hrozný jako matka, a hrabala se v přihrádce, abych našla nabíječku. Překvapilo mě, že tam vidím zbrusu novou zásobu svých inhalátorů, ale bylo mi to u prdele a chtěla jsem být jenom zpátky online. „Kde máš ten kabel, co se zapojuje do zásuvky pro zapalovač, tati?“ zakvílela jsem. „Není tady! Proč tady nemůžeš mít pořádný port na nabíjení telefonu jako ostatní lidské bytosti!“

Natáhl ruku. „Dej mi to.“

Odmítla jsem.

„Fajn, pokud mi ho dáš, slibuju, že ti ho nabiju,“ prohlásil. „Co kdybychom zkusili, jak dlouho bez něj vydržíš? Považuj to za cvičení, co buduje charakter, Haley. Vsadím se, že to bez něj nezvládneš ani půl hodiny. Dokaž mi, že se mýlím.“

Takže jsem mu mobil s povzdechem podala. „Vážně ho necháš nabít?“

„Jasně, jen co dorazíme do našeho cíle,“ dodal s uculením. Vypnul telefon a odložil ho na palubní desku, kde jsem na něj nedosáhla.

„To je příšernost,“ mumlala jsem, „odporné, hrůzné mučení!“

Táta zrychlil a celých pět minut ignoroval moje stížnosti, a tak jsem prohlásila: „Ehm, to prostě pojedeme desítky mil a pak se jen tak otočíme a vrátíme se k matce? Protože

jako pardon, ale to mi jako dobrožůžo moc nepřijde. Navíc bychom si měli hlídat čas, abych se vrátila do dvanácti, protože mám domluvenou schůzku se Shannou.“

Říkala jsem si, že matce radši napíšu, abych ji varovala, že se něco děje. Požádala jsem tátu, aby mi vrátil mobil, ale odpovětil: „Haley, mámě volat nebudeš, jednak je moc brzy a jednak máš stejně vybitý telefon. Říkal jsem, že ti ho nabiju, až se tam dostaneme. Aspoň pro jednu mi důvěřuj, ano?“

Minuli jsme benzinku. Byla prázdná a já si vybavila, jak během poslední pandemie táta při pohledu na deset aut čekajících ve frontě na benzin prohlásil: „Vidíš to, do tří hodin budou platit sto babek za galon. Budou tu stát fronty na míle daleko. Až zablokují celý okruh, budou v pasti – nikdo se nedostane tam ani zpátky. Největší kolona v historii a taky poslední.“

Samozřejmě, že se pletl, a kvůli takovým řečem matka říkala, že je táta „paranoidně obsesivní“. Taky tvrdila něco o poruše osobnosti, ale on pravidelně chodil na terapii a přesvědčil ji, že je teď víceméně v pohodě.

Po projetí kolem benzinky jsme oficiálně „opustili hrabství“. Pořád jsem ale neměla podezření, že se něco děje – táta nás tou spoustou dobrožůž, na která jsme během let vyráželi, vycepoval, aby nás nějaká ta odchylka od normálu nevydělala.

Navíc se mu podařilo udržet v tajnosti, že se na tenhle den připravoval posledních pět let, od pandemie covidu. Později jsme zjistili, že jeho motto znělo: „Je lepší být o rok napřed než o jediný den pozadu.“ Nebo to možná byla „hodina“. V letech, kdy jsme tátu skoro neviděli, byl vážně pilný jako včelička a všechny ty peníze, které matce neposlal na alimenty... no, ty šly na něco mnohem důležitějšího.

Získejte čas

a připravte si pro unesené smyšlenou historku

Neurčitými sliby o odměnách si koupíte čas, namotivujete dychtivé pubertáky a děti a zároveň je dezorientujete.

Minuli jsme ceduli s nápisem SEVER, táta neustále pokračoval povolenou rychlost a já usoudila, že hra skončila. „Je to fakt zábava, tati, ale na tohle už jsem moc stará. Upřímně, byla bych radši, kdybys nás odvezl zpátky k mámě. Jakože hned teď, mockrát děkuju, *danke, merci beaucoup*.“

Nadzvedl obočí a zamžoural do zpětného zrcátka, aby zkontroloval Bena, který dřímал vzadu svým roztomilým stylem, malou kulatou tvářičku připlácnutou na sklo. Říkám, že Ben je můj malý bráška – než tohle všechno začalo, zrovna mu bylo šest let a měsíc – ale kvůli své poruše příjmu potravy váží zhruba stejně jako devítiletý kluk. Matka sváděla Benovu do nebe volající žravost na rozvod a táta z toho obviňoval matčin „neudržitelný konzumní životní styl“. Klasické rozvodové kecy.

Nicméně, zatímco jsme mířili na venkov plný ovcí, položila jsem otázku, která ve mně narůstala posledních pár mil.

„Tati,“ řekla jsem, „čirou náhodou jsi nás... však víš, neunesl, že ne?“ Prohlásila jsem to tak trochu jako žertík, abych se ho nedotkla. „Jen se ptám, protože jestli jo, budu si muset vyřídit pár telefonátů.“

Rozesmál se. Ale ne takovým tím ďábelským smíchem. Spíš jako by byl v duchu někde jinde a právě se vrátil do přítomnosti. Znovu zkontroloval dřímajícího Bena a tlumeným hlasem zašeptal: „Haley, umíš udržet tajemství?“

A já si pomyslela, sakra, on nás vážně unáší, jakože doopravdy!

Jenže mi právě hodlal svěřit svou smyšlenou historku. Poznámka: účinná smyšlená historka by měla obsahovat zrunko pravdy, aby byla uvěřitelná.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Hlavně všechno přežít.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.